

VI TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Si 15,15-20)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Jumal andis inimesele oma käsud ja seadused – kui sa tahad, võid neid pidada, täita ustavalt Jumala tahtmist. Tema paneb sinu ette tule ja vee, ning sa sirutad oma käe selle järele, mida sa ihaldad. Inimese ees on elu ja surm; mida ta soovib, see saab talle osaks. Suur on Issanda tarkus, Tema on vägev ja võimukas ning näeb kõike. Issanda silmad on kõige ta loodu üle, tema teab inimese kõiki tegusid. Tema ei ole kellelgi käskinud pattu teha. Tema ei astu välja petise kaitseks. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 119,1-2 4-5. 17-18. 33-34 R:1b)

R: Õnnis on see, kes elab Issanda seaduse järgi.

Õnnis on see, kes on laitmatu eluteel,
kes elab Issanda seaduse järgi.
Õndsad on need, kes peavad kinni ta käsust,
need, kes otsivad teda kõigest südamest.
R:

Sina oled andnud oma käsud,
et neist tõsimeeli kinni peetaks.
Oleksid mu sammud ometi kindlad
käima sinu seaduste teedel.
R:

Kanna hoolt minu, oma sulase eest,
siis ma elan sinu Sõna järgi.
Ava mu silmad nägema
sinu seaduste imesid.
R:

Juhata mind, Issand, oma seaduste teele,
siis ma hoian sinu poole kuni lõpuni.
Anna mulle tarkust sinu seadust taga nõuda,

olla su seaduse kuulekas täitja.

R:

(Teine lugemine 1Ko2 ,6-10)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, me kõneleme tarkusest täiuslike seas. See ei ole siitilma tarkus, ega siitilma valitsejate tarkus, kes kord oma võimust ilma jäävad. Vaid me kuulutame Jumala salajasse peidetud tarkust, mille Jumal on ette määranud enne aegade algust meie ülevuseks ja auks. Keegi siitilma valitsejaist ei ole seda ära tundnud, sest kui nad oleksid selle tarkuse ära tundnud, siis ei oleks nad kirkuse Issandat risti löönud. Jah, meie kuulutame nii, nagu kirjas seisab: “Mida ükski silm pole näinud ega ükski kõrv kuulnud, mida inimese süda pole osanud arvata – selle on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad.” Ning meile on Jumal selle ilmutanud oma Vaimus, sest Vaim tungib kõikjale ja teab ära ka Jumala sügavaimad saladused.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 17,17)

Halleluuja. Issand, Sinu Sõna on tõde.

Pühitse meid oma tõe läbi. Halleluuja.

(Evangeelium Mt5 ,17-37 lüh >> << 20-22a.27-28.33-34a.37)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: “Ärge arvake, et ma olen tulnud seadust ja prohveteid tühjaks tegema. Ma ei ole tulnud neid tühjaks tegema, vaid täitma. Tõesti, ma ütlen teile, väikseimgi kirjamärk ei kao seadusest seni, kuni taevas ja maa püsivad – kuni kõik, mis peab sündima, on sündinud. Kes aga iganes nendest käskudest kasvõi kõige pisema tühjaks teeb ja õpetab seda ka teistele, teda hüütakse vähimaks taevariigis, kes aga käsu järgi elab ja nii ka teisi õpetab, tema saab suureks taevariigis. Sest ma ütlen teile: kui teie õiglus pole parem kirjatundjate ja variseride omast, siis te ei pääse taevariiki. Te olete ju kuulnud, mida muistsele põlvele öeldud: ära tapa. Ning igäuhe üle, kes tapab, tuleb kohut mõista. Aga mina ütlen teile: igäuks, kes oma venna peale vihastab, läheb kohtu alla, kes aga ütleb oma vennale “sa lollpea”, läheb suurkohtu alla, kes aga ütleb talle “sina sõge pagan”, läheb põrgutulle.

Kui sa nüüd oma ohvriandi altarile tood ja sulle tuleb meelde, et su vennal on midagi sinu vastu, siis

jäta oma and altari ette ja mine lepi kõigepealt oma vennaga ära, siis tule ja too oma and. Sõlmi rahu oma vastasega ja ära viivita, kuni sa temaga kohtu poole teel oled, et ta ei annaks sind kohtuniku kätte ja et kohtunik ei annaks sind kohtusulase kätte ja sind ei heidetaks vangitorni. Tõesti ma ütlen sulle: sa ei pääse sealt enne, kuni sa oled ära maksnud viimsegi veeringu.

Te olete kuulnud, et on öeldud: ära riku abielu. Aga mina ütlen teile: igauks, kes vaatab naise peale teda himustades, on juba temaga abielu rikkunud oma südames. Kui sinu parem silm sind kiusatusse saadab, siis kisu see välja ja viska minema, sest sulle on parem kaotada üks ihuliikmetest, kui et kogu su ihu peaks põrgusse heidetama. Ja kui sinu parem käsi sind kiusatusse saadab, siis raiu see maha ja viska minema, sest sulle on parem, et üks sinu ihuliikmetest hukkub, kui et kogu sinu ihu satub põrgusse. Seaduses on öeldud: kui mees oma naise minema ajab, peab ta temale lahutuskirja andma. Aga mina ütlen teile: kes oma naise minema ajab, muidu kui kõlvatu elu pärast, ajab oma naise abielu rikkuma, ja kes iganes võtab minemasaadetud naise, rikub abielu.

Veel te olete kuulnud, et muistsele põlvele on öeldud: ära vannu valet. Ja et Issandale antud vannet tuleb pidada. Aga mina ütlen teile: ärge üldse andke vannet, ei taeva nimel, sest see on Jumala aujärg, ega maa nimel, sest see on tema jalgealune, ega Jeruusalemma nimel, sest see on suure kuninga linn. Ärge vannet andes ka oma pead panti pange, sest ühtki juuksekarva oma peas ei suuda te muuta mustaks ega valgeks. Iga teie "jah" olgu "jah" ning teie "ei" olgu "ei", sest kõik muu on kurjast."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, tänapäeval ei üllataks enam kedagi, kui keegi endal juuksed roheliseks värvib, kuid poole sajandi eest võis sellega tõesti rohkesti tähelepanu pälvida. Mäletan, neil kaugetel aegadel, kui plastmassist vaate veel kuigi palju ei kasutatud, leidis üks minu lapsepõlvekodu naabruses elanud naisterahvas kusagilt metallist õlivaadi ja tahtis seda kasutada vihmavee kogumiseks. Kuna vaat oli roostes, otsustas usin naabriproua selle puhastada ning käepärast olnud rohelise värviga seespoolt üle värvida... Kas hakkate nüüd juba taipama, kuidas minu armsast naabritädist sai oma ajast kaugel ees kõndinud roheliste juustega pungiema?

Tõepoolest, enesekindlus on üldiselt vajalik ja hea, kuid sel on ka oma varjupool. Vahel tuleks siiski oma viga tunnistada ja käitumist muuta. Nii oleks ka see proua pidanud veast aru saades jätma töö pooleli, laskma värvil ära kuivada ja siis jätkata tunni värvimist alustades ikka põhjast, mitte ülaservast, et end mitte ära määrida. Nii peame meiegi leidma tasakaalu enesekindluse ja oma vigade tunnistamise vahel.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, sama kehtib ka meie suhte kohta Jumalasse. Kord otsustas ühe suure ja eduka põllumajandusettevõtte juht, kelle ülekohtune vallandamine oli kohalikus meedias palju kära tekitanud, et talle aitab ärimaailmast, tema läheb ja õpib nüüd pastoriks. Vaimulikuks pühitsemise järel võttis ajakirjanik temalt intervjuu ja küsis: “Kui te vaatate tagasi kõige selle skandaali peale, kuidas teid ilma süüta vallandati, siis mis te arvate, kellele seda kõike vaja oli?” Mees mõtles hetke ja vastas: “Mina arvan, et kõige rohkem sai sellest kasu Jumal...”

Jah, mina mõtlen ka vahel, et kuidas küll Jumal ilma minuta hakkama saaks... Eriti kui mulle juhtub kätte niisugune lõik evangeeliumist, mis meenutab kõike oma teelt minema pühkivat laviini, nii et mida rohkem loed, seda sügavamalt sind lumepalli sisse rullitakse. Aga mõte aidata Jumalat hädast välja kõlab kummaliselt, sama kummaliselt kui mõte tema premeerimisest meie inimlike ohvrite ja saavutustega. Teisalt, kui Jumal juba kord avaldas oma ilmutuse ebaselges ja varjunditerikkas inimkeeles, siis ei jää inimestel muud üle kui lihtsalt püüda sellest omaenda elukogemuste valgusel aru saada.

Miks ei tohi ükski kirjamärk pühakirjast kaduda? Mida pidas Jeesus silmas, kui hoiatas variseride ja kirjatundjate õigluse eest? Püüan seletada. Kui võrrelda Vana ja Uut Testamenti, siis kirjatäht võib vanas seaduses ehk tõesti alles jääda, kuid selle tõlgenduse kirjutas Jeesus üsna põhjalikult ümber. Juba järgmine lõik algab tal sõnadega: “Te olete kuulnud, et muistsele põlvele on öeldud... Aga mina ütlen teile...” See tähendab, vanadest seadustest tuli nüüd hakata radikaalselt uut moodi aru saama. Pealiskaudsel lugemisel võib jääda mulje, et Vana Testamendi vundamendiks oligi topeltmoraal. Näiteks tapmine oli Moosese seaduse viienda käsuga keelatud, kuid see ei seganud Iisraeli rahval endale maad vallutamast ja lausa terveid rahvaid oma teelt hävitamast, samuti rakendati raskemate kuritegude karistuseks surmanuhtlust. See oli ka variseride ja kirjatundjate-paragrahviväänajate arusaam õigusest, mille nurgakiviks polnud mitte ideaal, vaid kompromiss. Ja selle vastu Jeesus üles astuski.

Tõepoolest, elus tuleb ette igasuguseid keerulisi olukordi, kus inimesel ei jää muud üle kui valida kahest kurjast väiksem. Kuid seadus on ikkagi rajatud ideaalile: mis on õige see on õige, ja mis on vale see on vale, ja ka poolõige on tegelikult ikka vale. Sest muidu järgneb kompromissile kompromiss ja lõpuks unustab inimene ideaali sootuks, lubab endale järjest rohkem ja lõpetab viimaks põrgutules...

Armsad õed ja vennad, ka meie elame ajastul, mida valitsevad järjest rohkem kompromissid. Inimestel on alati olnud veidraid soove ja kummalisi kirgi, kuid igaühele neist ei tule tingimata järele anda ega teiste vildakat käitumist aina heaks kiita. Ja kui vahel ei jäta saatus meile teist võimalust kui kompromiss, siis ikkagi ei tohi me kunagi unustada halba maitset, mis sellest kõigest

suhu jääb. Jumala ees peame tundma kurbust ja kahetsust, et me ei suutnud käituda laitmatult, et me meil oleks motiivi areneda, käituda paremini, võimalikult ideaalilähedaselt. Aamen.